

Handläggare
Charlotte Gredenberg
Telefon: 08-50824452**Till**
Skärholmens stadsdelsnämnd
2025-04-24

Tid för undervisningsuppdraget – åtgärder för god undervisning och läraryrkenas attraktivitet (SOU 2025:26)

Svar på remiss från Kommunstyrelsen Dnr KS 2025/390

Förvaltningens förslag till beslut

1. Stadsdelsnämnden beslutar att godkänna förvaltningens skrivelse som svar på remiss gällande betänkandet Tid för undervisningsuppdraget – åtgärder för god undervisning och läraryrkenas attraktivitet (SOU 2025:26)
2. Omedelbar justering

Sammanfattning

Stadsdelsnämnden har av kommunstyrelsen fått i uppdrag att besvara remissen gällande betänkandet Tid för undervisningsuppdraget – åtgärder för god undervisning och läraryrkenas attraktivitet (SOU 2025:26). Förvaltningen är generellt positiv till förslag som stärker förskolläraryrkets attraktivitet. Dock kan delar av betänkandet ge oönskade effekter och behöver ytterligare problematiseras utifrån förskolans uppdrag.

Bakgrund

Kommunstyrelsen har remitterat betänkandet Tid för undervisningsuppdraget till Stadsledningskontoret, Enskede-Årsta-Vantörs stadsdelsnämnd, Skärholmens stadsdelsnämnd och Norra innerstadens stadsdelsnämnd.

Ärendet

Utredningen lämnar förslag som syftar till att skapa en hållbar arbetssituation och goda arbetsvillkor för förskollärare och lärare samt att öka läraryrkets attraktivitet genom att minska administration och frigöra tid för undervisning.

Förslag och bedömningar om minskade krav på den undervisningsnära dokumentationen

Förslag:

1. Bestämmelser i skollagen och läroplaner om att

fortlöpande informera och att fortlöpande föra samtal om barnets och elevens utveckling och kunskapsutveckling ändras så att ordet fortlöpande tas bort. Elever och vårdnadshavare ska i stället informeras om barnets eller elevens utveckling vid tillfällen som bestäms av förskolan, fritidshemmet eller skolan.

2. Kravet på antal utvecklingssamtal minskas i de obligatoriska skolformerna, gymnasieskolan och anpassade gymnasieskolan och ska genomföras *minst en gång per läsår*, i stället för som i dag en gång per termin.
3. Skriftliga individuella utvecklingsplaner byter namn till *skriftliga kunskapsutvecklingsplaner* och ska enbart handla om kunskapsutveckling.
4. *Användningen av digitala system och verktyg* för information och dokumentation i skolväsendet ska utredas.

Bedömningar:

1. Skolverket bör ges i uppdrag att ta fram riktlinjer för ändamålsenlig undervisningsnära dokumentation.
2. Regleringen av *extra anpassningar* bör tas bort ur skollagen.
3. Skolmyndigheterna bör aktivt verka för det systematiska kvalitetsarbetet inte skapar onödig dokumentation eller dubbel- och överdokumentation för verksamhetsnära personal, som förskollärare och lärare.

Förslag och bedömningar om lättnader i regelverket som styr arbetet mot kränkande behandling

Förslag:

1. Personalens ansvar för att aktivt motverka kränkande behandling inom utbildningen flyttas *från 1 kap. skollagen till 6 kap. skollagen, där åtgärder mot kränkande behandling regleras*. Av den nya bestämmelsen framgår att ansvaret innefattar att *uppmärksamma och agera* för att hantera alla former av kränkande behandling.
2. Personalens anmälningsskyldighet vid fall av kränkande behandling ändras till en *informationsskyldighet*.
3. Rektorns och huvudmannens anmälningsskyldighet kvarstår men begränsas till samma uppgifter som ingår i informationsskyldigheten.
4. Dagens krav på att anmäla, utreda och åtgärda fall av kränkande behandling som har samband med verksamheten ändras så att kravet i stället är att det finns en skyldighet att informera, anmäla, utreda och åtgärda fall av kränkande behandling om ett barn eller en elev anser sig ha blivit utsatt för kränkande behandling i verksamheten.

Bedömningar:

1. Reglerna om åtgärder mot kränkande behandling bör ses över i sin helhet och samordnas med reglerna som styr arbetet med trygghet och studiero.
2. Regelverken som styr arbetet mot kränkande behandling och arbetet mot diskriminering behöver samordnas.
3. Både Barn- och elevombudets roll och möjligheten för barn och elever att få skadestånd behöver utredas vidare.

Förslag och bedömningar om ramar för förskollärare och lärares tid**Förslag:**

1. Lärares och förskollärares hela *undervisningsuppdrag* ska definieras i skollagen. Utöver *undervisning* ingår *planering och uppföljning*.
2. Vid bedömningen av tid för undervisningsuppdraget ska hänsyn tas till ett antal faktorer. Sådana faktorer är elevgruppernas storlek, antal elever som läraren regelbundet möter i undervisningen, antal elever i behov av särskilt stöd och andra omständigheter av betydelse för elever eller lärare.
3. En högsta omfattning av undervisningstid per läsår föreslås för lärare som undervisar i de obligatoriska skolformerna, gymnasieskolan och anpassade gymnasieskolan.
4. En minsta tid ska avsättas för lärares planering och uppföljning av undervisningen.
5. För lärare i fritidshem och förskollärare i förskolan ska det avsättas minst 5 timmar per vecka för planering och uppföljning av undervisningen.
6. I samtliga läroplaner ska det stå att rektorn ansvarar för att förskollärare och lärare ges förutsättningar att planera, genomföra och följa upp sin undervisning.
7. Ett uppdrag ska ges till Skolverket att ta fram stödmaterial till huvudmän och rektorer i arbetet med att planera omfattningen av och fördelningen av tid inom undervisningsuppdraget. Stöd och inspiration ska också ges för organisation av viktiga administrativa, praktiska och elevsociala kringfunktioner som kan hantera arbetsuppgifter som ligger utanför undervisningsuppdraget.

Bedömningar:

1. Huvudmännen behöver skapa förutsättningar för rektorer att utifrån behov skapa en infrastruktur på förskolor och skolor med *kringsfunktioner för administrativt, praktiskt och elevsocialt arbete*.
2. Huvudmannens ansvar bör förtydligas i skollagen gällande att *ge rektorn förutsättningar* att dels leda och samordna det

pedagogiska arbetet, dels fördela resurser och
ansvarsområden med särskilt fokus på
undervisningsuppdraget.

Förslagen föreslås träda i kraft den 1 juli 2027.

Ärendets beredning

Ärendet har beretts inom avdelning förskola.

Förvaltningens synpunkter och förslag

Förvaltningen är generellt positiv till förslag som stärker
förskolläraryrkets attraktivitet för att attrahera och behålla
förskollärare. Förvaltningen instämmer med flera av betänkandets
identifierade utmaningar och därtill förslag men ser att delar av
betänkandet kan ge oönskade effekter och behöver ytterligare
problematiseras utifrån förskolans uppdrag.

Förslag om minskade krav på den undervisningsnära dokumentationen

Förvaltningen ser en problematik kring att betänkandet till viss del
likställer förskollärarens undervisningssituation som lärarens roll i
skolan. Förskola och skola har olika uppdrag och definitionerna av
begreppen undervisning, dokumentation och planering behöver
skiljas mellan skolformerna. Att undervisningstid exempelvis
definieras som den tid lärare och förskollärare lägger på
undervisning blir därför problematiskt. Inom förskolan hänger
undervisning och utbildning tätt samman och det går inte att
särskilja från varandra. Förskolläraren har ett uttalat ansvar att
planera undervisningen men arbetslaget är också en del av
genomförande, uppföljning, dokumentation och planering. Med
bakgrund av detta ställer sig därför förvaltningen frågande till den
nya formuleringen inom rektors ansvar där ordet ”sin” används
framför förskollärarens undervisning¹. Det är inte enbart
förskollärarens undervisning i förskolan, användningen av ordet
”sin” kan medföra en tolkning som exkluderar andra i arbetslaget.

Förvaltningen ser positivt på förslaget om att förskollärares hela
undervisningsuppdrag, inklusive planering och uppföljning,
definieras i skollagen. Det är även positivt att barn och
vårdnadshavare ska informeras om barnets utveckling vid tillfällen
som bestäms av förskolan. På det sättet kan förskolan planera för
dessa tillfällen utifrån aktuellt behov.

Förslag om lättnader i regelverket som styr arbetet mot kränkande behandling

Förvaltningen ser det som bra att fler får ett förtydligat ansvar genom tillägget i Skollagens 6 kap. 5 a §: *All personal är skyldig att uppmärksamma och agera mot kränkande behandling.*

Det finns en utmaning i att verksamheten riskerar att överdokumentera incidenter. Att personalens anmälningsskyldighet vid fall av kränkande behandling föreslås ändras till en informationsskyldighet lägger samtidigt ett stort ansvar på medarbetare. Att enbart allvarliga eller återkommande händelser ska rapporteras till rektor medför att medarbetaren ska gradera händelsen. Förvaltningen anser att en kränkning är en kränkning och det inte ska behövas en gradering innan rektor får information. Det behöver vara tydligt vad en allvarlig kränkning innebär samt att den kunskapen finns hos varje medarbetare. Barn- och elevperspektivet saknas, för vem är det som avgör om en kränkning är allvarlig eller upprepande?

Förslag om ramar för förskollärares tid

Förvaltningen är försiktigt positiva till förslaget om en gemensam ramtid för planering och uppföljning av undervisningen samtidigt som lokala anpassningar behöver kunna göras.

Förslaget om fem timmar för förskollärare är ett minimum och en bedömning av hur mycket tid som behöver avsättas ska göras av rektor. Vid bedömningen av hur mycket tid som ska avsättas framförs att hänsyn ska tas både till tjänstgöring samt ytterligare fyra olika faktorer. Betänkandet har inte definierat hur dessa faktorer ska skattas i förhållande till varandra. Det framgår inte heller om någon faktor är viktigare än någon annan samt vem som kan göra den bedömningen. Förvaltningen hade gärna sett en vidare problematisering kring bedömning av tiden samt vad som sker om det finns två förskollärare i arbetslaget.

Avslutningsvis anser förvaltningen att det är positivt att reglering av förskollärares undervisningsuppdrag följs upp och utvärderas av en myndighet.

Jämställdhetsanalys

Förvaltningen instämmer med de möjliga konsekvenser som utredningen lyfter inom det jämställdhetspolitiska målet. Inom förvaltningens förskolor är majoriteten av medarbetarna kvinnor. Förslagen syftar bland annat till att öka attraktiviteten i yrket som förskollärare. Om ett större antal män väljer förskolläraryrket skulle förslaget kunna stärka förutsättningarna för en jämnare könsfördelning bland förskollärare inom förvaltningens förskolor.

Barnkonsekvensanalys

Förslagen syftar till att öka lärar- och förskollärarkyrkets attraktivitet och skapa bättre förutsättningar för lärare och förskollärare att utföra sitt uppdrag. Förslagen innebär att minska uppgifter som tar tid från undervisningen för att förskollärare ska få bättre förutsättningar att bedriva undervisning av god kvalitet. Förslagen kan skapa bättre förutsättningar för barn att få en undervisning av god kvalitet och bedöms därmed vara förenliga med barnets bästa. Förvaltningen har inga tillägg till de olika perspektiv av barnets bästa som lyfts fram i utredningen.

Lisa Kinnari
Stadsdelsdirektör
Skärholmens
stadsdelsförvaltning

Kim Lagerqvist
Ansvarig
Skärholmens
stadsdelsförvaltning

Bilagor

1. Tid för undervisningsuppdraget – åtgärder för god undervisning och läraryrkenas attraktivitet (SOU 2025:26)

Attesterat av

Detta dokument har godkänts digitalt av följande personer:

Namn	Datum
Lisa Kinnari, Stadsdelsdirektör	2025-04-03
Kim Lagerqvist, Ansvarig	2025-04-03